

TÜRKİYE'DEKİ DEVLET ÜNİVERSİTELERİNİN LİSANS PROGRAMLARINDAKİ MUHASEBE STANDARTLARI EĞİTİMİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Gürbüz GÖKÇEN*

Başak ATAMAN*

Yasin CEBECİ**

Hakan CAVLAK**

Özet

Uluslararası ticari ilişkilerin ve sermaye hareketlerinin artmasıyla birlikte finansal tablo kullanıcılarının, işletmeler ile ilgili doğru, güvenilir, şeffaf ve karşılaştırılabilir nitelikteki bilgi ihtiyacı da artmıştır. Finansal tablo kullanıcılarının artan finansal bilgi ihtiyacının karşılanabilmesi için, finansal raporlama ile ilgili ortak bir dilin kullanılması gerekli hale gelmiş, bu amaçla Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları yayınlanmıştır. Dünyadaki gelişmeler doğrultusunda ülkemizde de bu ihtiyacı karşılamaya yönelik Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları'nın yayınlanması tüm finansal tabloları etkilemiştir. Finansal tablolarda yaşanan bu değişim akademik hayatı da etkilemiş, üniversitelerde muhasebe eğitiminde verilen derslerin de bu değişime uyum sağlayacak şekilde düzenlenmesi ihtiyacı artmıştır. Bu amaçla muhasebe eğitimi verilen programlarda muhasebe standartlarına ilişkin derslere yer verilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bu çalışmada, Türkiye'deki devlet üniversitelerindeki lisans eğitiminde muhasebe standartlarına ilişkin derslerin verilme düzeyi ve ders içeriklerinin Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları'na uyumunun araştırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda üniversitelerdeki ilgili lisans programlarında, muhasebe standartları eğitiminde tespit edilen eksiklikleri giderecek ders içeriği oluşturulması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Standartları, Finansal Raporlama Standartları, Muhasebe Eğitimi, Ders İçeriği.

* Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Öğretim Üyesi, Prof.Dr.

** Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, Arş. Gör.

A RESEARCH ON ACCOUNTING STANDARDS EDUCATION IN THE STATE UNIVERSITY GRADUATE PROGRAM IN TURKEY

Abstract

Along with international trade relations and capital flows increase, financial statements users' need for information related businesses has increased in accurate, reliable, transparent and comparable. In order to meet the growing needs of financial statement users financial information, have become necessary to use a common language related with financial reporting, for this purpose the International Accounting / Financial Reporting Standards have been published. In line with developments in the world, to meet this need in our country, published Turkish Accounting / Financial Reporting Standards has affected all financial statements. This change experienced in the financial statements has affected academic life, increased the need for arranging courses in the accounting education in universities to adapt to these changes. For this purpose take place courses related accounting standards has become a necessity in accounting training programs.

In this study, aimed to investigate the given level of courses related to the accounting standards in undergraduate education at state universities in Turkey, and course contents compliance with the Turkey Accounting / Financial Reporting Standards. Within this scope, targeted to establish course content to eliminate the deficiencies identified in the accounting standards education in the relevant degree programs at universities.

Keywords: Accounting Standarts, Financial Reporting Standarts, Accounting Education, Course Content.

I. GİRİŞ

Uluslararası ticari ilişkilerin gelişmesi, uluslararası sermaye hareketlerinin ülke sınırlarını ortadan kaldırması, işletmelerin yerel düzenlemeler ile hazırladıkları finansal raporların, finansal tablo kullanıcılarının finansal bilgi ihtiyacına cevap verememesine neden olmaktadır. İşletmeler tarafından finansal tablo kullanıcılarına sunulan finansal bilginin faydalı olabilmesi için, ihtiyaca uygun olması ve açıklamayı amaçladığı konuları gerçeğe uygun bir şekilde sunması gerekmektedir. Ayrıca finansal bilgi karşılaştırılabilir, doğrulanabilir, anlaşılabilir olma ve zamanında sunulmuş olma niteliklerine sahip olmalıdır.

Bu nedenlerle finansal raporlarda sunulacak bilgilerin farklı ülkelerdeki finansal tablo kullanıcıları tarafından değerlendirilmesinde ortak bir dile ihtiyaç duyulmaktadır. Muhasebe ve finansal raporlamadaki ortak dil ihtiyacı Uluslararası Muhasebe/ Finansal Raporlama Standartları'nın oluşturulması gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu amaçla, muhasebe ve finansal raporlama standartlarını belirlemek üzere, Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (International Accounting Standards Committee-IASC) kurulmuş ve bu komite daha sonra Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board-IASB) olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Ülkemizdeki muhasebe ve finansal raporlama standartları çalışmaları da uluslararası gelişmeler doğrultusunda, 1994 yılında Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu'nun (TMUDESK) kurulmasıyla başlamıştır. Ardından, 1999 yılında bu kurul yerine Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) kurulmuştur. 2011 yılında Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) kurularak TMSK'nın görevi sona ermiştir.

2011 yılında yayınlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile ülkemizde finansal tabloların düzenlenmesinde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan TMS'lere, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve yorumlarına uyma ve bunları uygulama zorunluluğu getirilmiştir.

Bu gelişmeler doğrultusunda, muhasebe mesleğinin uygulamasında, muhasebe denetiminde muhasebe ve finansal raporlama standartlarının önemi her geçen gün daha da artmış, muhasebe meslek mensuplarının ve muhasebe meslek mensubu adayları olan üniversitelerin ilgili fakülte öğrencilerinin, muhasebe ve finansal raporlama standartlarını uygulayabilecek şekilde eğitim almaları ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bilindiği üzere, muhasebe meslek mensubu olabilmenin ilk koşulu, 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu'nda belirlenmiş fakülte ve yüksekokulların ilgili bölümlerinden mezun olmaktır. Kanunda sayılanlar içerisinde en yoğun şekilde muhasebe eğitiminin verildiği bölümler ise işletme bölümleridir. Bu çalışmada, Türkiye'deki devlet üniversitelerinin ilgili fakültelerindeki işletme bölümlerinde muhasebe standartları eğitiminin hangi düzeyde verildiğine ilişkin bir araştırma yapılmıştır.

Araştırmada, öncelikle devlet üniversitelerindeki işletme bölümleri tespit edilmiştir. Bu bölümlerin ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin derslerin yer alıp almadığı, ders planında yer alıyor ise hangi tür (seçimlik/zorunlu) dersler arasında yer aldığı, haftada kaç ders saati okutulduğu belirlenerek üniversitelerde muhasebe standartları eğitiminin düzeyi incelenmiştir. Ayrıca, muhasebe standartları eğitimi verilen işletme bölümlerindeki ilgili derslerin içerikleri analiz edilerek, TMS/TFRS Tam Seti'nde yer alan standartların hangi ölçüde yer aldığı araştırılmış, muhasebe standartları eğitiminde uygulanabilecek örnek ders içeriği önerilmiştir.

II. MUHASEBE STANDARTLARININ ÖNEMİ VE GELİŞME SÜRECİ

Globalleşen dünyamızda bilginin önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Ülkeler arasındaki fiili sınırların adeta ortadan kalkması ile işletmelerin uluslararası ticari faaliyetleri artmakta ve sermaye piyasalarının globalleşmesi ile birlikte, uluslararası sermaye hareketleri yoğunlaşmaktadır. Uluslararası alanda meydana gelen bu gelişmeler kuşkusuz kaliteli, ortak, karşılaştırılabilir ve anlaşılabilir finansal bilgi ihtiyacını beraberinde getirmektedir.

Finansal bilgi ihtiyacının karşılanmasında kullanılan en önemli araç finansal tablolardır. Finansal tablolar, muhasebe sistemi içinde kaydedilen ve toplanan bilgilerin, belirli zaman

aralıklarıyla bu bilgileri kullanacak olanlara iletilmesini sağlayan araç, diğer bir ifade ile muhasebe dilidir [1].

Bir muhasebe dili olan finansal tablolar, dünya genelinde ülkeden ülkeye benzerlikler gösterirken, aynı zamanda bir takım sosyal, ekonomik ve hukuki sebepler [2], kültürel farklılıklardan kaynaklanan farklı muhasebe kültürleri [3] ile ulusal düzenlemelerin oluşturulması sırasında farklı ülkeler tarafından farklı finansal tablo kullanıcılarının gereksinimlerinin dikkate alınması gibi nedenlerle de bazı farklılıklar taşımaktadırlar.

Söz konusu farklılıklar, finansal tablo unsurları için farklı tanımların kullanılmasına neden olmakta; örneğin, varlıklar, borçlar, özkaynaklar, gelir ve giderler farklı tanımlanmaktadır. Ayrıca söz konusu farklılıklar, finansal tablolarda yer alan kalemlerin muhasebeleştirilmesinde farklı kriterlerin kullanılmasına ve bu kalemler için farklı ölçüm esaslarının benimsenmesine de yol açmaktadır. Finansal tabloların kapsamı ve bu tablolarda yer verilen açıklamalar da bu farklılıklardan etkilenmektedir [4].

Bu gelişmeler, işletmeler tarafından gerçekleştirilen muhasebe ve finansal raporlama uygulamalarında farklı düzenlemeleri uyumlu hale getirebilmek amacıyla, özellikle birbiri ile ticari ilişki içindeki ülkelerin, aynı veya birbirleri ile uyumlu muhasebe standartlarını benimsemeleri gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır [5]. Finansal raporlama standartlarına; getirdiği birçok düzenlemenin beyanname aşamasındaki çalışmalarla vergi yasalarına uygun karın belirlenmesinde büyük güçlükler yaratacağı [6]; ulusal kültürün dikkate alınmaması nedeniyle kültürün etkisini ortadan kaldırılabileceği [3] gibi bir takım eleştiriler getirilse de, finansal tablo kullanıcılarına sağlayacağı faydalar nedeniyle finansal raporlama standartlarının dünya çapında kabul görmesine engel teşkil etmemektedir.

Finansal raporlama standartları, finansal tabloları hazırlamak için gerekli ilkeleri, esasları, teamülleri, kuralları ve uygulamaları içeren normlar olarak tanımlanmakta ve finansal tablolara hazırlanmasına ilişkin ilkelerin uygulamaya geçirilmesini sağlayan esaslar ve yöntemlerden oluşmaktadır [7].

Finansal raporlama standartlarının amaçları aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- ✓ Borç verenlere, mevcut ve potansiyel yatırımcılara, işletmeye kaynak sağlamak için alacakları kararlarda yararlı bilgiler sağlamak [8],
- ✓ Yurt dışı yatırımların ülkeye gelmesinde ve ülkedeki işletmelerin yurt dışında yatırım yapmasında ihtiyaç duyulan ortak bir muhasebe dilinin oluşmasını sağlamak [9],
- ✓ Finansal nitelikteki benzer olayların, ifade edilme yönteminin benzerliğini sağlamak [10],
- ✓ Finansal tabloların anlaşılabilirliği, karşılaştırılabilirliği ve güvenilirliği arttırılarak uluslararası yatırımcıların, ülkelerin sermaye piyasalarına yatırım yapmalarını kolaylaştırmak [11],

- ✓ Denetim maliyetlerinin azaltılmasını sağlamak [12],
- ✓ Çokuluslu işletmelerin anlaşılması zor ve yabancı muhasebe uygulamalarının arkasına gizleyebilecekleri transfer fiyatlarının tespit edilebilmesini sağlamak [12].

Uluslararası muhasebe standartlarının oluşturulması konusunda ilk çalışmalar 1960'larda başlamış ve bu konunun bir örgüt (komite) tarafından yürütülmesine yönelik somut öneriler, ilk defa 1972 yılında Sydney'de yapılan 10. Uluslararası Muhasebeciler Kongresi'nde gündeme getirilerek 1973 yılında Kanada, Fransa, Almanya, Japonya, Meksika, Hollanda, İngiltere, İrlanda ve Amerika'daki profesyonel muhasebe kurumları tarafından yapılan bir anlaşma ile Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (International Accounting Standards Committee-IASC) kurulmuştur.

Komitenin temel amacı, denetlenmiş hesapların ve finansal raporların sunulmasında dikkate alınması gerekli temel standartları belirleyip, bunları kamuya açık bir şekilde yayınlamak ve böylece bu hesapların dünya çapında kabul edilme ve dikkate alınma olanağını arttırmaktır.

Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi, 2001 yılında Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board-IASB) olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Ardından, Amerikan Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri (US GAAP) ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) arasındaki farklılıkların giderilmesi konusunda 18 Eylül 2002 tarihinde FASB ve IASB arasında yapılan Norwalk Anlaşması ile bütün dünyanın kabul edeceği ortak bir muhasebe dilinin sağlanması için en önemli adımlardan biri atılmıştır [1].

Finansal raporlama standartlarının hangi kurum tarafından oluşturulacağı ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Muhasebeye vergi amaçlı ihtiyaç duyulan ülkelerde muhasebe standartlarının devlet tarafından belirlenme eğilimi yüksek iken; muhasebeyi daha çok bir finansal bilgi sistemi olarak gören ve sermaye piyasalarının gelişmiş olduğu ülkelerde ise standartlar özel kesim tarafından belirlenme eğilimindedir [13].

Türkiye'de muhasebe standartlarının oluşturulma süreci ise, bağımsız bir mesleki kuruluş olan TÜRMOB tarafından 9 Şubat 1994 tarihinde, finansal tabloların ihtiyaca uygun, karşılaştırılabilir ve anlaşılabilir nitelikte olmalarını sağlayacak ulusal muhasebe standartları ile muhasebe meslek mensuplarının, denetim faaliyetlerini disiplinli yürütebilmeleri için ulusal denetim standartlarını saptamak ve yayınlamak üzere Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu'nun (TMUDESK) kurulmasıyla başlamıştır. Ardından, 18 Aralık 1999 tarih ve 4487 sayılı kanunla Sermaye Piyasası Kanunu'nda değişiklik yapan Kanun'un Ek 1. maddesi ile Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) kurulmuştur [14]. TMUDESK tarafından yayınlanan standartlar, TMSK tarafından yapılan çalışmalara önemli bir alt yapı oluşturmuştur.

Türkiye'de UFRS'ye uyum için oluşturulan bu kurul Nisan 2006'ya kadar UMS ve UFRS'leri Türkçeye çevirerek yayınlamıştır. 2 Kasım 2011 tarihinde yayınlanan 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun

kurulmasıyla TMSK'nın görevi sona ermiştir [15]. TFRS/TMS'leri yayınlama yetkisi verilen KGK, münferit ve konsolide finansal tabloların hazırlanmasında TFRS (TMS)'yi uygulaması gereken kuruluşları açıklayarak, kapsamının her yıl genişletileceği ve belirli bir süre içinde bütün büyük şirketlerin denetiminin TFRS'ler esas alınarak yapılacağını belirtmiştir [15].

III. MUHASEBE EĞİTİMİNDE MUHASEBE STANDARTLARININ ÖNEMİ

Muhasebe standartları uygulamasını düzenleyen 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca, gerçek ve tüzel kişiler, gerek münferit gerekse konsolide finansal tablolarını düzenlerken Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan TMS'lere, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve yorumlarına uymak ve bunları uygulamak zorundadırlar [16]. Kanun gereğince, muhasebe meslek mensuplarının yapacakları muhasebe uygulamalarının KGK tarafından yayınlanan muhasebe standartlarına uyumlu olması gerekmektedir.

Muhasebe meslek mensupları üzerinde yapılan araştırmalar, muhasebe meslek mensuplarının, muhasebe standartlarının ülkemizdeki finansal tablo hazırlama ilkeleri ve kurallarına göre birtakım farklılıklar getirmesi nedeniyle özellikle uygulamanın ilk yıllarında zorluklarla karşılaşabileceğini göstermektedir.

Bu konuda yapılan araştırmaların sonuçlarına göre;

- a) Türk Ticaret Kanunu ile birlikte Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarının (TMS/TFRS) uygulamaya geçirilmiş olması muhasebe meslek mensuplarının mesleki faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir [17].
- b) TMS/TFRS'ler vergi tabanlı muhasebe anlayışı yerine bilgi tabanlı muhasebe anlayışını öne çıkarmakta ve bunun sonucunda mevcut uygulamalara önemli farklılıklar getirmektedir [12].
- c) Muhasebedeki alışkanlıkların standartlara uyumu zorlaştıracığı veya mevcut alışkanlıkların, standartların uygulanmasında dirence sebep olacağını göstermektedir [18].
- d) Söz konusu direncin diğer sebepleri arasında standartların yazılış şekli, çevirisi gibi öz yapısından kaynaklanan bir takım standart kaynaklı sorunların yanı sıra standartlara ilişkin eğitim yetersizliği de belirtilmektedir [19].

Diğer araştırmaların sonuçlarına göre; muhasebe meslek mensupları TMS uygulamalarından sonra denetim mekanizmasının daha kolay işleyeceğini, muhasebe mesleğine verilen önemin artacağını düşünmekte [13], ancak aldıkları eğitimleri yeterli görmediklerinden, çoğunlukla beş yıl gibi uzun sayılabilecek bir sürede muhasebe standartlarını öğrenip uygulayabileceğini beyan etmektedirler [20].

Muhasebe meslek mensuplarının getirilen muhasebe standartlarına uyum sağlayabilmeleri ve muhasebe standartlarını uygulayabilmeleri, ancak muhasebe standartları ile ilgili eğitim almaları ve kendilerini bu alanda geliştirmeleri ile mümkün olacaktır.

3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca, muhasebe meslek mensubu olabilmek için; “Hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, kamu yönetimi ve siyasal bilimler dallarında eğitim veren fakülte ve yüksekokullardan veya denkliği Yükseköğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olmak veya diğer öğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olmakla beraber bu fıkrada belirtilen bilim dallarından lisansüstü seviyesinde diploma almış olmak” koşulu aranmaktadır [21].

Kanunda belirtilen okullarda halen öğrenimine devam edip önümüzdeki yıllarda muhasebe mesleğinin uygulamacısı olacak öğrencilerin gelecekte kendilerini bekleyen bu yeni sürece uyumları da oldukça büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle de muhasebe eğitimi veren üniversitelerin ilgili fakülte ve yüksekokullarına büyük görevler düşmektedir. Muhasebe meslek mensubu adaylarını yetiştiren bu okulların ders planlarını ve içeriklerini muhasebe standartlarını kapsayacak şekilde geliştirmeleri oldukça önemlidir [12].

Muhasebe standartlarının uygulanmasındaki en büyük sorunun eğitim eksikliği olması nedeniyle muhasebe meslek mensubu adayları yetiştiren üniversitelerde muhasebe standartlarına ilişkin dersler okutulması, mevcut ders içeriklerinin TMS/TFRS setini kapsayacak şekilde genişletilmesi ve güncelleştirilmesi, muhasebe meslek örgütlerinin üniversiteler ile birlikte muhasebe standartları eğitim programları organize ederek, muhasebe meslek mensuplarının TMS/TFRS setini kapsayacak muhasebe standartları eğitimi almalarının sağlanması gerekmektedir.

IV. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

Türkiye’deki devlet üniversitelerinin lisans programlarındaki muhasebe eğitiminde muhasebe standartlarına yönelik verilen derslerin düzeyi üzerine yapılan bu çalışmada, araştırma sürecinin aşamaları ve elde edilen bulgular aşağıdaki bölümlerde açıklanmıştır.

IV.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmada, Türkiye’deki devlet üniversitelerinde muhasebe standartları eğitimine ilişkin verilen derslerin belirlenmesi ve içeriklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, ana kütle olarak, Ocak 2015 tarihi itibarıyla, Yükseköğretim Kurulu’na bağlı devlet üniversitelerinin bünyesinde yer alan ve işletme bölümleri bulunan iktisadi ve idari bilimler, işletme, iktisat, siyasal bilgiler ile sosyal ve beşeri bilimler fakültelerindeki eğitim programları araştırma kapsamına alınmıştır. Bu kapsamda; Türkiye’deki devlet üniversitelerinde muhasebe standartları eğitimi ile ilgili olarak yapılan araştırmanın alt amaçları şunlardır:

- ✓ İlgili fakültelerdeki işletme bölümleri sayısının tespiti,
- ✓ İşletme bölümlerinde muhasebe standartlarına ilişkin derslerin yer alıp almadığı,
- ✓ Muhasebe standartlarına ilişkin derslerin zorunlu veya seçmeli olma durumunun ve haftalık ders saati süresinin tespiti,

- ✓ İşletme bölümlerinde verilen muhasebe standartlarına ilişkin derslerin içerikleri.

Bu araştırma, Türkiye'deki devlet üniversitelerinin ilgili fakültelerindeki işletme bölümlerinde özellikle muhasebe standartlarına ilişkin, Muhasebe Standartları, Finansal Raporlama Standartları, Muhasebe Standartları ve Uygulamaları, Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları, Uluslararası Muhasebe Standartları, Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları, Finansal Raporlama, Uluslararası Finansal Raporlama başlıklı derslerin olup olmadığı ile sınırlandırılmıştır. Bu nedenle, içeriğinde kısmen muhasebe standartlarının yer aldığı farklı ders başlıkları araştırma kapsamına dahil edilmemiştir.

IV.2. Araştırmanın Yöntem ve Tekniği

Bu araştırmanın modeli tanımlayıcı araştırma modeli olup, gerekli veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. İçerik analizi, beyanların içeriksel ve biçimsel özelliklerini sistematik ve nesnel olarak tasvir eden ampirik bir yöntem olarak tanımlanmaktadır [22]. Buna göre, Türkiye'de eğitim veren devlet üniversitelerindeki ilgili fakültelerin işletme bölümlerinin, Yükseköğretim Kurulu'nun resmi web sitesi olan www.yok.gov.tr adresinden internet sayfalarına ulaşılarak ilgili eğitim kurumlarının lisans programlarındaki ders planları ile ders içerikleri incelenmiş ve muhasebe standartlarına ilişkin derslerin bu üniversitelerde verilme düzeyi ile ilgili tespitler yapılmıştır.

IV.3. Ana Kütlelin Özellikleri

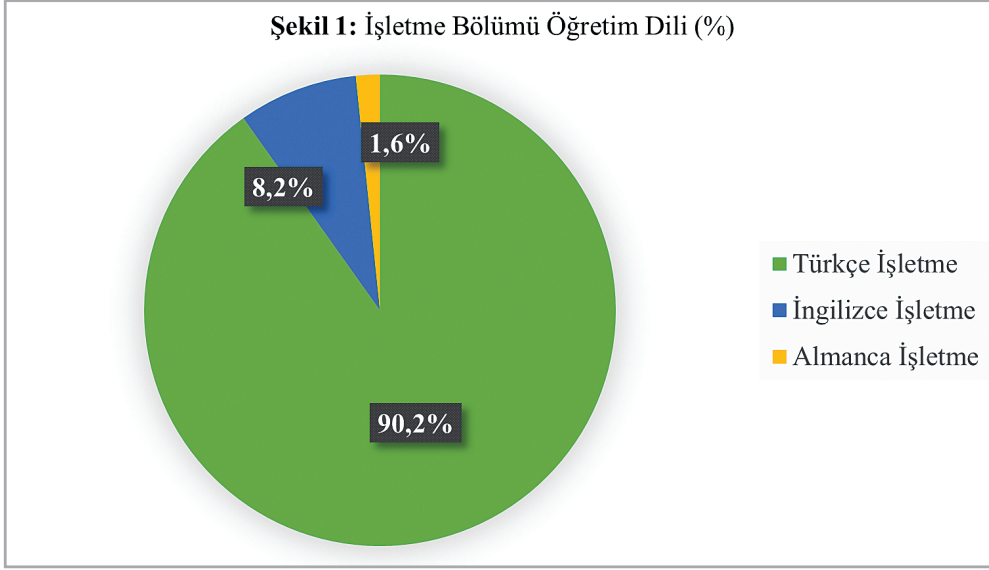
Türkiye'de Ocak 2015 tarihi itibarıyla Yükseköğretim Kurulu'na bağlı olarak faaliyet gösteren 104 devlet üniversitesi bulunmaktadır. Söz konusu üniversitelerin 98'inde bazılarında birden fazla olmak üzere toplam 123 adet işletme bölümü olduğu tespit edilmiştir. Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi işletme Fakültesi işletme bölümünde lisans eğitimi verilmediğinden, lisans eğitimi verilen 122 işletme bölümü araştırma kapsamına alınmıştır. İşletme bölümlerinin bulunduğu fakültelere göre dağılımı ve eğitim dilleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Devlet Üniversitelerinde Bulunan İşletme Bölümlerinin Dağılımı

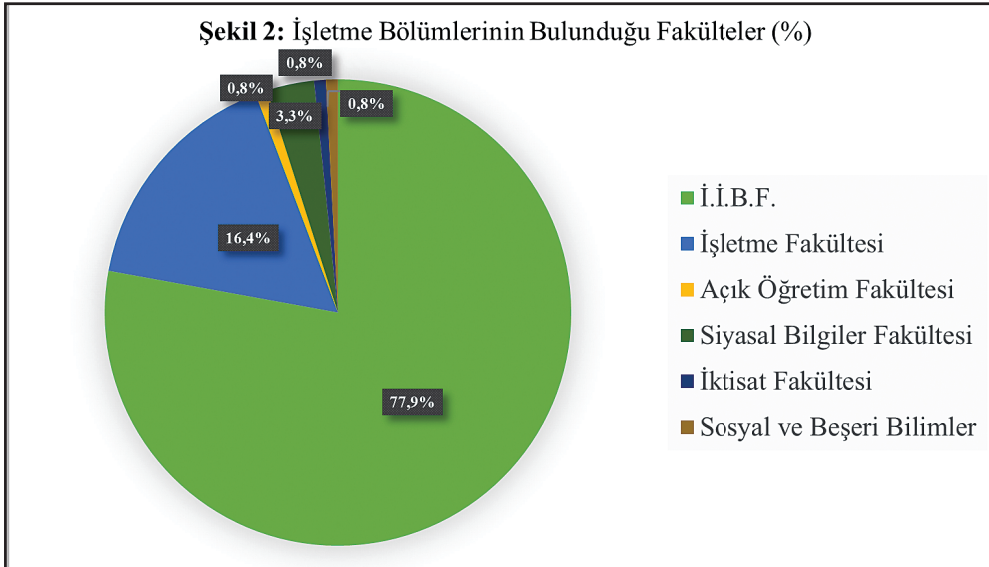
Fakülteler	İşletme (Türkçe)	İşletme (İngilizce)	İşletme (Almanca)	Toplam
İ.İ.B.F.	88	6	1	95
İşletme Fakültesi	15	4	1	20
Açık Öğretim Fakültesi	1	0	0	1
Siyasal Bilgiler Fakültesi	4	0	0	4
İktisat Fakültesi	1	0	0	1
Sosyal ve Beşeri Bil. Fak.	1	0	0	1
Toplam	110	10	2	122

Tablo 1’de görüldüğü üzere Türkiye’deki devlet üniversitelerinde lisans eğitimi verilen 122 adet işletme bölümünün 95’i iktisadi ve idari bilimler fakültelerinin, 20’si işletme fakültelerinin, 1’i açık öğretim fakültesinin, 4’ü siyasal bilgiler fakültelerinin, 1’i iktisat fakültesinin ve 1’i de sosyal ve beşeri bilimler fakültesinin bünyesinde yer almaktadır. İşletme bölümlerinin eğitim dili incelendiğinde ise, 110 adet Türkçe işletme bölümü, 10 adet İngilizce işletme bölümü ve 2 adet Almanca işletme bölümü bulunduğu tespit edilmiştir.

Şekil 1: İşletme Bölümü Öğretim Dili (%)

Şekil 2: İşletme Bölümlerinin Bulunduğu Fakülteler (%)

IV.4. İşletme Bölümleri Ders Planlarında Muhasebe Standartlarına İlişkin Derslerin Yer Alma Durumu

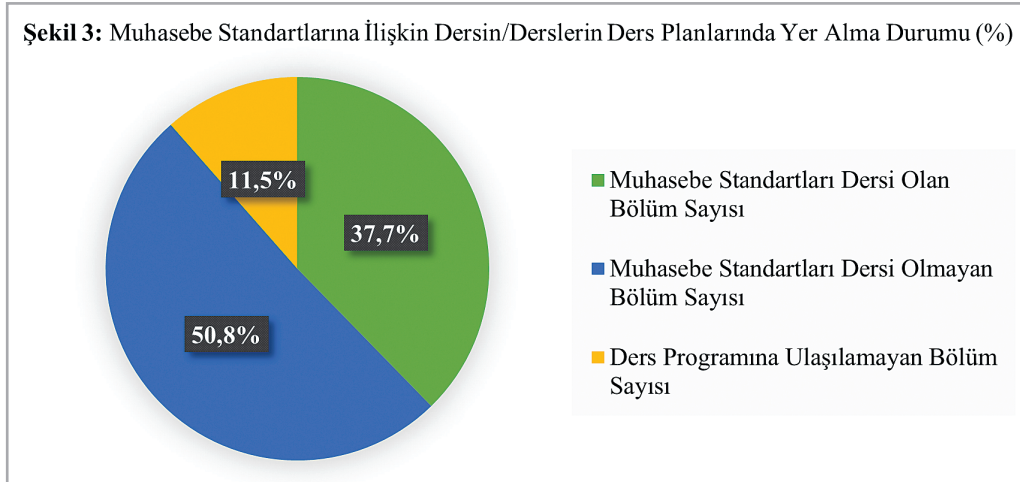
İşletme bölümlerinin ders planları incelenmiş; araştırma muhasebe standartları, finansal raporlama standartları, finansal raporlama kavramlarını içeren dersler ile sınırlandırılmıştır. Bazı bölümlerde, bu kavramları içermeyecek şekilde düzenlenmiş olan ve kısmen muhasebe standartlarını içeren, ileri düzeyde finansal muhasebe, uluslararası muhasebe, işletme birleşmeleri ve benzeri isimler altında verilen dersler çalışmanın dışında bırakılmıştır. Bu doğrultuda ders planlarındaki dersler içerisinde muhasebe standartlarına ilişkin ders olup olmadığına ilişkin dağılım ise Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Muhasebe Standartlarına İlişkin Derslerin Ders Planlarında Yer Alma Durumu

	İşletme Bölümü Sayısı
Muhasebe Standartlarına İlişkin Ders Olan Bölüm	46
Muhasebe Standartlarına İlişkin Ders Olmayan Bölüm	62
Ders Planına Ulaşlamayan Bölüm	14
	122

Muhasebe standartlarına ilişkin ders olan 46 işletme bölümüne karşılık, 62 işletme bölümünün ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin ders bulunmamaktadır. 14 işletme bölümünün ise ders planları internet sitelerinde yer almadığından (veya ders planlarının tamamına ulaşılamadığından) dolayı muhasebe standartlarına ilişkin ders olup olmadığına ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır.

Şekil 3: Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersin/Derslerin Ders Planlarında Yer Alma Durumu (%)

IV.5. Muhasebe Standartlarına İlişkin Ders İsimleri

Ders planlarında, muhasebe standartlarına ilişkin derslerin yer aldığı bölümlerde, bu derslerin farklı isimler altında verildiği tespit edilmiştir. Tablo 3'te muhasebe standartlarına ilişkin verilen derslerin isimleri yer almaktadır.

Tablo 3: Muhasebe Standartlarına İlişkin Ders İsimleri

Ders İsimleri	Muhasebe Standartlarına İlişkin Ders Sayısı
Muhasebe Standartları	17
Finansal Raporlama Standartları	6
Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	5
Uluslararası Muhasebe Standartları	4
Muhasebe Standartları I	2
Muhasebe Standartları II	2
Türkiye Muhasebe Standartları	2
Türkiye Muhasebe Standartları I	2
Türkiye Muhasebe Standartları II	2
Finansal Raporlama	2
Finansal Raporlama ve Standartlar	1
Muhasebe Standartları ve Uygulamaları	1
Türkiye Muhasebe Standartları Uygulamaları	1
Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları	1
Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları	1
Uluslararası Finansal Raporlama	1
Uluslararası Finansal Raporlama I	1
Uluslararası Finansal Raporlama II	1
Uluslararası Finansal Raporlama Sistemi	1
Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları	1
Toplam	54

Ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin ders bulunan işletme bölümü sayısı 46 olmasına rağmen, bu bölümlerde toplam 54 adet muhasebe standartlarına ilişkin ders okutulmaktadır. Bu farklılık, bazı bölümlerde muhasebe standardına ilişkin birden fazla sayıda ders okutulmasından kaynaklanmaktadır. Tablo 3'te de görüldüğü üzere en çok kullanılan ders ismi (17 adet Muhasebe Standartları, 2 adet Muhasebe Standartları-I ve 2 adet Muhasebe Standartları-II olmak üzere) "Muhasebe Standartları"dır.

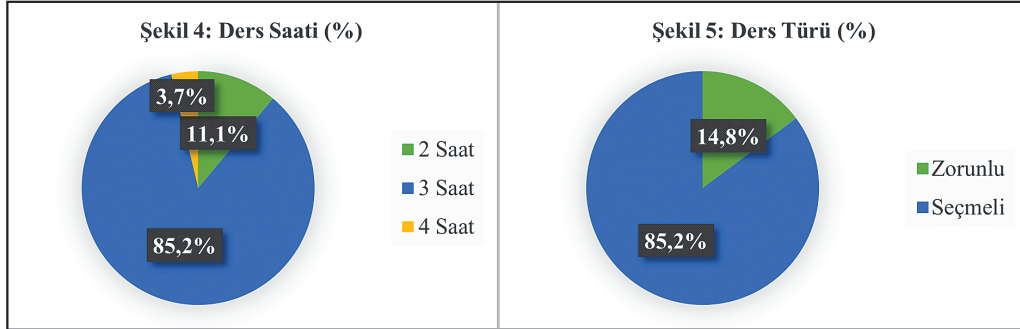
IV.6. Muhasebe Standartlarına İlişkin Derslerin Türü (Seçimlik/Zorunlu) ve Ders Saatleri

Muhasebe standartlarına ilişkin derslerin işletme bölümlerinde zorunlu ve seçmeli olmasına ve ders saatine göre dağılımı ise Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Muhasebe Standartlarına İlişkin Derslerin Türü ve Ders Saati

Ders Saati	Ders Türü	Ders Sayısı
2 Saat	Zorunlu	1
2 Saat	Seçmeli	5
3 Saat	Zorunlu	5
3 Saat	Seçmeli	41
4 Saat	Zorunlu	2
Toplam		54

Tablo 4'te görüldüğü üzere, muhasebe standartlarına ilişkin verilen derslerin 46'sı seçmeli, 8'i ise zorunlu ders olarak ders planlarında yer almaktadır. Ders saatleri açısından incelendiğinde ise 6 dersin 2 saat, 46 dersin 3 saat ve 2 dersin 4 saat olarak verildiği tespit edilmiştir.

IV.7. Muhasebe Standartlarına İlişkin Ders İçeriklerinin İncelenmesi

Çalışmanın bu aşamasında, üniversitelerin işletme bölümlerinde okutulan muhasebe standartlarına ilişkin derslerin içeriği ile Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayınlanan TMS/TFRS Tam Seti ve KGK Meslek Mensupları İçin Geçiş Dönemi Eğitim Programı eğitim içeriklerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Karşılaştırmada üniversitelerin web sitelerindeki ders içerikleri esas alınmıştır. Bu kapsamda üniversitelerin işletme bölümlerinden 30'una ilişkin ders içeriğine ulaşılmıştır. Ders içerikleri bulunan işletme bölümlerinin 20 adedinde kapsamlı ders içerikleri bulunduğu tespit edilmiştir. Kapsamlı ders içeriği bulunan 20 adet işletme bölümü aşağıdaki Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5: Kapsamlı Ders İçerikleri Bulanan İşletme Bölümleri

Oran	Üniversite	Fakülte	Bölüm
%51 -	Tunceli Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
%26 - %50	Yıldız Teknik Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Marmara Üniversitesi	İşletme Fakültesi	İşletme Bölümü
	Selçuk Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Selçuk Üniversitesi	Akşehir İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	İstanbul Üniversitesi	İşletme Fakültesi	İşletme Bölümü
	İstanbul Üniversitesi	İşletme Fakültesi	İngilizce İşletme Bölümü
	Selçuk Üniversitesi	Beyşehir Ali Akkanat İşletme Fak.	İşletme Bölümü
	Trakya Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Hacettepe Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Marmara Üniversitesi	İşletme Fakültesi	Almanca İşletme Bölümü
%0 - %25	Yalova Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İngilizce İşletme Bölümü
	Bozok Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Harran Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Erciş İşletme Fakültesi	İşletme Bölümü
	Aksaray Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Bayburt Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Balıkesir Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme Bölümü
	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Fethiye İşletme Fakültesi	İşletme Bölümü

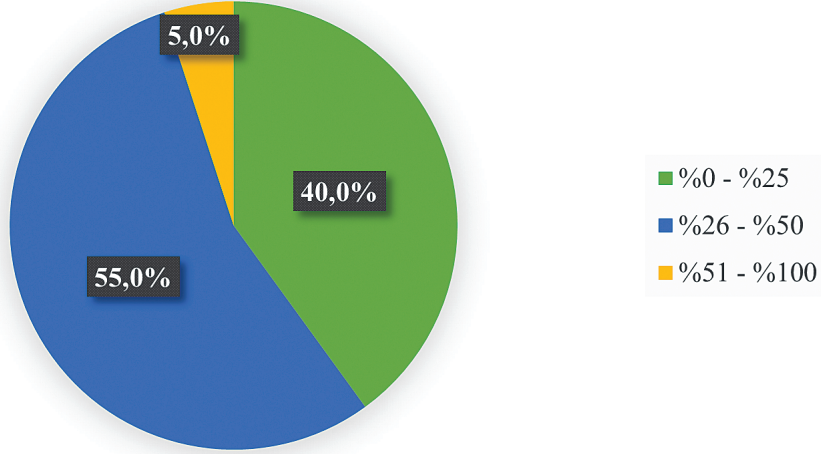
Tablo 5'teki işletme bölümlerinin ders içerikleri incelendiğinde; TMS/TFRS Tam Setinde yer alan standartların 8 adet işletme bölümünde %25 oranına kadar, 11 adet işletme bölümünde %26 - %50 oranları arasında, 1 adet işletme bölümünde ise %51'nin üzerinde bir ağırlıkla ders içeriklerinde yer aldığı tespit edilmiştir.

V. DERS İÇERİĞİ ÖNERİSİ

Araştırmada; muhasebe standartlarına ilişkin derslerin işletme bölümlerinin ders planlarında genellikle yer almadığı, bu derslerin verildiği bölümlerde ise genellikle bir adet seçmeli ders olarak ve haftada 3 saat okutulduğu, en çok kullanılan ders isminin “Muhasebe Standartları” olduğu, ders içeriklerinde ise standartların büyük bir kısmına yer verilmediği tespit edilmiştir.

Çalışmanın 2. bölümünde açıklandığı üzere, muhasebe eğitiminde muhasebe standartları derslerinin öneminden dolayı bu derslerin, 7. ve 8. yarıyıllarda haftada 3 saat, seçmeli ders,

Şekil 6: Ders İçeriklerinin TMS/TFRS Tam Setini Karşılama Oranları (%)

“Muhasebe Standartları I” ve “Muhasebe Standartları II” olarak verilmesi, içeriklerinin de TMS/TFRS Tam Setini kapsayacak şekilde oluşturulması gerekmektedir. Bu doğrultuda değerlendirilmek üzere oluşturulan ders içerikleri önerisi aşağıda yer almaktadır.

Tablo 6: Muhasebe Standartları - I Ders İçeriği Önerisi

MUHASEBE STANDARTLARI-I (3 Kredi) 7.YARIYIL	
Hafta	Haftalık Ders İçeriği
1.Hafta	Uluslararası (Türkiye) Finansal Raporlama/ Uluslararası (Türkiye) Muhasebe Standartlarına Giriş
2.Hafta	Kavramsal Çerçeve
3.Hafta	Finansal Tabloların Sunuluşuna İlişkin Standartlar-I UMS-TMS 1- Finansal Tabloların Sunuluşu UMS-TMS 8- Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar
4.Hafta	Finansal Tabloların Sunuluşuna İlişkin Standartlar-II UMS-TMS 7- Nakit Akış Tabloları
5.Hafta	Finansal Tabloların Sunuluşuna İlişkin Standartlar-III UMS-TMS 10- Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar UMS-TMS 34- Ara Dönem Finansal Raporlama
6.Hafta	Gelirlere İlişkin Standartlar UMS-TMS 18- Hasılat UMS-TMS 20- Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Açıklanması

7.Hafta	Varlık ve Yükümlülüklerle İlişkin Standartlar-I UMS-TMS 2- Stoklar
8.Hafta	Varlık ve Yükümlülüklerle İlişkin Standartlar-II UMS-TMS 16- Maddi Duran Varlıklar
9.Hafta	Varlık ve Yükümlülüklerle İlişkin Standartlar-III UFRS-TFRS 5-Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler UMS-TMS 38- Maddi Olmayan Duran Varlıklar
10.Hafta	Varlık ve Yükümlülüklerle İlişkin Standartlar-IV UMS-TMS 23- Borçlanma Maliyetleri UMS-TMS 40- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller
11.Hafta	Varlık ve Yükümlülüklerle İlişkin Standartlar-V UMS-TMS 37- Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Yükümlülükler
12.Hafta	Varlık ve Yükümlülüklerle İlişkin Standartlar-VI UMS-TMS 36- Varlıklarda Değer Düşüklüğü
13.Hafta	Gerçeğe Uygun Değer Kavramı ve Ölçümü UFRS-TFRS 13- Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü
14.Hafta	Ertelenmiş Vergi Varlık ve Yükümlülüğü UMS-TMS 12- Gelir Vergileri

Tablo 7: Muhasebe Standartları - II Ders İçeriği Önerisi

MUHASEBE STANDARTLARI-II (3 Kredi) 8.YARIYIL	
Hafta	Haftalık Ders İçeriği
1.Hafta	Grup Finansal Tablolara İlişkin Standartlar-I UMS-TMS 27- Bireysel Finansal Tablolar UFRS-TFRS 11- Müşterek Anlaşmalar
2.Hafta	Grup Finansal Tablolara İlişkin Standartlar-II UMS-TMS 28- İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar
3.Hafta	Grup Finansal Tablolara İlişkin Standartlar-III UFRS-TFRS 3- İşletme Birleşmeleri
4.Hafta	Grup Finansal Tablolara İlişkin Standartlar-IV UFRS-TFRS 10- Konsolide Finansal Tablolar
5.Hafta	Finansal Araçlara İlişkin Standartlar UMS-TMS 32- Finansal Araçlar-Sunum UMS-TMS 39- Finansal Araçlar-Muhasebeleştirme ve Ölçme UFRS-TFRS 9- Finansal Araçlar
6.Hafta	Çalışanların Sosyal Haklarına İlişkin Standartlar UMS-TMS 19- Çalışanlara Sağlanan Faydalar UMS-TMS 26- Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Ölçme

7.Hafta	Sektörlere İlişkin Standartlar-I UMS-TMS 11- İnşaat Sözleşmeleri UMS-TMS 41- Tarımsal Faaliyetler
8.Hafta	Sektörlere İlişkin Standartlar-II UFRS-TFRS 6- Maden Kaynaklarının Araştırılması ve Değerlendirilmesi UFRS-TFRS 4- Sigorta Sözleşmeleri
9.Hafta	Diğer Genel Standartlar-I UMS-TMS 17- Kiralama İşlemleri
10.Hafta	Diğer Genel Standartlar-II UMS-TMS 29- Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama
11.Hafta	Diğer Genel Standartlar-III UMS-TMS 21- Kur Değişiminin Etkileri
12.Hafta	Diğer Genel Standartlar-IV UFRS-TFRS 2- Hisse Bazlı Ödemeler UMS-TMS 33- Hisse Başına Kazanç
13.Hafta	Açıklama Standartları UFRS-TFRS 7- Finansal Araçlar-Açıklamalar UFRS-TFRS 8- Faaliyet Bölümleri UFRS-TFRS 12- Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar UMS-TMS 24- İlişkili Taraf Açıklamaları
14.Hafta	Standartların İlk Defa Uygulanması UFRS-TFRS 1- Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulanması

VI. SONUÇ

Uluslararası sermaye hareketleri ve uluslararası ticaretin gelişmesi ile birlikte, finansal tablo kullanıcılarının, karşılaştırılabilir, doğrulanabilir, anlaşılabilir, zamanında sunulmuş finansal bilgi ihtiyacı da artmaktadır. Buna karşılık işletmelerin yerel düzenlemeler ile hazırladıkları finansal raporlar, finansal tablo kullanıcılarının bu ihtiyacına cevap verememektedir. Bu gelişmeler, işletmeler tarafından gerçekleştirilen muhasebe ve finansal raporlama uygulamalarında farklı düzenlemeleri uyumlu hale getirebilmek amacıyla, uluslararası alanda muhasebe ve finansal raporlama standartlarının oluşturulmasının gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Bu amaçla, Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (International Accounting Standards Committee-IASC) kurulmuş ve bu komite daha sonra Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board-IASB) olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Ülkemizde de uluslararası alandaki gelişmeler doğrultusunda, muhasebe ve finansal raporlama standartları çalışmaları Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu'nun (TMU-DESK) kurulmasıyla başlamış, bu kurul yerine oluşturulan Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) ile devam etmiştir. 2011 yılında Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) kurularak TMSK'nın görevi sona ermiştir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu

ile ülkemizde finansal tabloların düzenlenmesinde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan TMS'lere, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve yorumlarına uyma ve bunları uygulama zorunluluğu getirilmiştir.

Muhasebe standartları alanındaki bu gelişmeler doğrultusunda, muhasebe meslek mensuplarının ve muhasebe meslek mensubu adayı olan üniversitelerin ilgili fakülte öğrencilerinin, muhasebe ve finansal raporlama standartlarını uygulayabilecek şekilde eğitim almaları ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmada, Türkiye'deki devlet üniversitelerinin ilgili fakültelerindeki İşletme Bölümlerinde muhasebe standartları eğitiminin hangi düzeyde verildiğine ilişkin bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

- a) Yükseköğretim Kurulu bünyesindeki 104 devlet üniversitesinden 98'inde İ.İ.B.F., işletme fakültesi, iktisat fakültesi, siyasal bilgiler fakültesi, açık öğretim fakültesi, sosyal ve beşeri bilimler fakültelerine bağlı lisans eğitimi veren 122 adet işletme bölümü bulunduğu tespit edilmiştir.
- b) Bu bölümlerin ders planları incelenmiş; muhasebe standartları, finansal raporlama standartları ve finansal raporlama kavramlarını içeren farklı isimler altında okutulmakla birlikte ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin ders bulunan 46 adet işletme bölümüne karşılık, 62 adet işletme bölümünün ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin ders bulunmadığı saptanmıştır. 14 adet işletme bölümünün ise ders planları internet sitelerinde yer almadığından (veya ders planlarının tamamına ulaşamadığından) dolayı muhasebe standartlarına ilişkin ders olup olmadığına ilişkin bilgiye ulaşamamıştır.
- c) Ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin ders bulunan işletme bölümü sayısı 46 olmasına rağmen, bu bölümlerde toplam 54 adet muhasebe standartlarına ilişkin ders okutulmaktadır. Bazı bölümlerin ders planlarında birden fazla sayıda muhasebe standardına ilişkin ders bulunmaktadır.
- d) Muhasebe standartlarına ilişkin olarak en çok kullanılan ders ismi "Muhasebe Standartları" dır.
- e) Muhasebe standartlarına ilişkin okutulan derslerin 46'sı seçmeli, 8'i ise zorunlu ders olarak ders planlarında yer almaktadır.
- f) Muhasebe standartlarına ilişkin derslerden, 6 dersin 2 saat, 46 dersin 3 saat ve 2 dersin 4 saat olarak verildiği tespit edilmiştir.
- g) Ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin ders yer alan 48 adet işletme bölümünden 30'unda ders içeriklerine ulaşılabilmiş, bölümlerin 20'sinde kapsamlı ders içerikleri bulunduğu tespit edilmiştir. Kapsamlı ders içeriği bulunan bölümlerin ders içerikleri incelendiğinde; TMS/TFRS Tam Setinde yer alan standartların 8 adet işletme bölümünde

%25 oranına kadar, 11 adet işletme bölümünde %26 - %50 oranları arasında, 1 adet işletme bölümünde ise %51'nin üzerinde bir ağırlıkla ders içeriklerinde yer aldığı tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçları, lisans programlarında muhasebe eğitimi verilen işletme bölümlerinde, muhasebe standartları eğitimine yeterince önem verilmediğini ortaya çıkarmıştır. Muhasebe standartlarına ilişkin derslerin verildiği bölümlerde de bu derslerin genellikle bir adet ve haftada 3 saat seçmeli ders olarak okutulduğu, derslerin içeriklerinin de TMS/TFRS Tam Setini kapsamadığı tespit edilmiştir.

Uluslararası gelişmeler doğrultusunda, muhasebe uygulamalarında ve muhasebe eğitiminde muhasebe standartlarının önemi her geçen gün artmaktadır. Muhasebe meslek mensubu adayı yetiştiren Üniversitelerin lisans programlarında verilen muhasebe eğitiminin de, muhasebe standartları eğitimini içerecek şekilde yeniden yapılandırılması, ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin derslere yer verilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, değerlendirilmek üzere hazırlanan ders içeriği önerisi çalışmanın son bölümünde yer almaktadır.

Ek: Türkiye'deki Devlet Üniversiteleri İşletme Bölümleri ve Muhasebe Standartlarına İlişkin Dersler

ÜNİVERSİTE ADI	FAKÜLTE	BÖLÜM	DERS ADI	KREDİ	S/Z
Abant İzzet Baysal	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Abdullah Gül	İşletme Fakültesi	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Adana Bilim ve Teknoloji	İşletme Fakültesi	İşletme	Lisans Eğitimi Bulunmuyor		
Adıyaman	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları I	3	S
			Muhasebe Standartları II	3	S
Adnan Menderes	Nazilli İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Afyon Kocatepe	İ.İ.B.F.	İşletme (Türkçe)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
		İşletme (İngilizce)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Ağrı İbrahim Çeçen	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Ahi Evran	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Akdeniz	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
	Alanya İşletme Fakültesi	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
Aksaray	İ.İ.B.F.	İşletme	Türkiye Muhasebe Standartları Uygulamaları	3	S
Amasya	İİBF veya İ. Fak. bulunmuyor				
Anadolu	İ.İ.B.F.	İşletme (Türkçe)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
		İşletme (İngilizce)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
	İşletme Fakültesi	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Ankara Sosyal Bilimler	Siyasal Bilgiler Fakültesi	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Ankara	Siyasal Bilgiler Fakültesi	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Ardahan	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Artvin Çoruh	Hopa İ.İ.B.F.	İşletme	Finansal Raporlama Standartları	3	S
Atatürk	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
	Açık Öğretim Fakültesi	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Balıkesir	Bandırma İ.İ.B.F.	İşletme	Türkiye Muhasebe Standartları I	3	S
			Türkiye Muhasebe Standartları II	3	S
	İ.İ.B.F.	İşletme	Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları	3	S
Bartın	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
Batman	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Bayburt	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
Bilecik Şeyh Edebali	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S

Bingöl	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Bitlis Eren	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Boğaziçi	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Bozok	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
Bursa Teknik	İİBF veya İ. Fak. bulunmuyor				
Bülent Ecevit	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Celal Bayar	İ.İ.B.F.	İşletme	Uluslararası Finansal Raporlama	3	S
	İşletme Fakültesi	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Cumhuriyet	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Çanakkale Onsekiz Mart	Biga İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	2	Z
	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Çankırı Karatekin	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları I	3	S
			Muhasebe Standartları II	3	S
Çukurova	İ.İ.B.F.	İşletme (Türkçe)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
		İşletme (İngilizce)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
	Kozan İşletme Fakültesi	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Dicle	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Dokuz Eylül	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
	İşletme Fakültesi	İşletme (İngilizce)	Uluslararası Finansal Raporlama I	3	S
			Uluslararası Finansal Raporlama II	3	S
Dumlupınar	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Düzce	İşletme Fakültesi	İşletme	Finansal Raporlama ve Standartlar	3	S
Ege	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Erciyes	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Erzincan	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Erzurum Teknik	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Eskişehir Osmangazi	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Fırat	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Galatasaray	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Gazi	İ.İ.B.F.	İşletme	Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları	3	S
Gaziantep	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
	İslahiye İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Gaziosmanpaşa	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Gebze Teknik (Gebze Teknoloji Enstitüsü)	İşletme Fakültesi	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Giresun	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0

Gümüşhane	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Hacettepe	İ.İ.B.F.	İşletme (İngilizce)	Uluslararası Muhasebe Standartları	3	S
Hakkari	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Harran Üniversitesi	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	2	S
Hitit	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
Iğdır	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
İnönü	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
İstanbul Medeniyet	Siyasal Bilgiler Fakültesi	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
İstanbul	İşletme Fakültesi	İşletme	Finansal Raporlama	4	Z
		İşletme (İngilizce)	Finansal Raporlama	4	Z
	İktisat Fakültesi	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
	Siyasal Bilgiler Fakültesi	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
İstanbul Teknik	İşletme Fakültesi	İşletme Bölümü bulunmuyor			
İzmir Katip Çelebi	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	İİBF veya İ. Fak. bulunmuyor				
Kafkas	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Kahramanmaraş Sütçü İmam	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	2	S
Karabük	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
	İşletme Fakültesi	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Karadeniz Teknik	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Karamanoğlu Mehmet Bey	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Kastamonu	İ.İ.B.F.	İşletme	Uluslararası Finansal Raporlama Sistemi	3	S
Kırıkkale	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
Kırklareli	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Kilis 7 Aralık	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Kocaeli	İ.İ.B.F.	İşletme	Finansal Raporlama Standartları	2	S
Mardin Artuklu	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Marmara	İşletme Fakültesi	İşletme (Türkçe)	Türkiye Muhasebe Standartları I	3	S
			Türkiye Muhasebe Standartları II	3	S
		İşletme (İngilizce)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
		İşletme (Almanca)	Uluslararası Muhasebe Standartları	3	Z
Mehmet Akif Ersoy	İ.İ.B.F.	İşletme	Uluslararası Muhasebe Standartları	3	S
Mersin	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Mimar Sinan Güzel Sanatlar	İİBF veya İ. Fak. bulunmuyor				

Muğla Sıtkı Koçman	İ.İ.B.F.	İşletme	Finansal Raporlama Standartları	3	S
	Fethiye İşletme Fakültesi	İşletme	Finansal Raporlama Standartları	3	S
Mustafa Kemal	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Muş Alpaslan	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Namık Kemal	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Necmettin Erbakan	Sosyal ve Beşeri Bilimler	İşletme	Ders Programına Ulaşılamıyor		
Nevşehir Hacı Bektaş Veli	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Niğde	İ.İ.B.F.	İşletme	Türkiye Muhasebe Standartları	3	S
Ondokuz Mayıs	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları ve Uygulamaları	3	S
Ordu	Ünye İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Ortadoğu Teknik	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Osmaniye Korkut Ata	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
Pamukkale	İ.İ.B.F.	İşletme (Türkçe)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
		İşletme (İngilizce)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Recep Tayyip Erdoğan	İ.İ.B.F.	İşletme	Finansal Raporlama Standartları	3	S
Sakarya	İşletme Fakültesi	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Selçuk	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	Z
			Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	3	S
	Akşehir İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	Z
			Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	3	S
	Beyşehir Ali Akkanat İşletme Fakültesi	İşletme	Muhasebe Standartları	3	Z
			Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	3	S
Siirt	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Sinop	Boyabat İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Süleyman Demirel	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Şırnak	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	2	S
Trakya	İ.İ.B.F.	İşletme	Türkiye Muhasebe Standartları	3	S
Tunceli	İ.İ.B.F.	İşletme	Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları	3	Z
Türk - Alman	İ.İ.B.F.	İşletme	Uluslararası Muhasebe Standartları	2	S
Uludağ	İ.İ.B.F.	İşletme	Muhasebe Standartları	3	S
	İnegöl İşletme Fakültesi	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Uşak	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Yalova	İ.İ.B.F.	İşletme (İngilizce)	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	3	S

Yıldırım Beyazıt	İşletme Fakültesi	İşletme (İngilizce)	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
Yıldız Teknik	İ.İ.B.F.	İşletme	Finansal Raporlama Standartları	3	S
Yüzüncü Yıl	İ.İ.B.F.	İşletme	Ders Programında Bulunmuyor	0	0
	Erciş İşletme Fakültesi	İşletme	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	3	S

Yararlanılan Kaynaklar

- [1] Akdoğan, Nalan ve Nejat Tenker (2010), Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri (Ankara: Gazi Kitabevi).
- [2] Kızıl, Ahmet, Mehmet M. Fidan, Cevdet Kızıl ve İrem Keskin (2013), Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları: Uygulamalar Yorumlar, Muhasebeleştirme (İstanbul: Der Yayınları).
- [3] Varıcı, İdris ve Fevzi Serkan Özdemir (2013), “Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Yönelişin Kültür Bağlamında Değerlendirilmesi”, Mali Çözüm, (119): 15-41.
- [4] KGK (2011), Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve (Ankara: KGK).
- [5] Tokay, Semih Hüseyin ve Ali Deran (2009), “Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarında Gerçeğe Uygun Değer Ölçüsünün Kullanımı” MÖDAV, 11 (1): 149-188.
- [6] Akdoğan, Nalan ve Orhan Sevilengül (2007), “Türkiye Muhasebe Standartlarına Uyum İçin Tek Düzen Hesap Planında Yapılması Gereken Değişiklikler”, Mali Çözüm Dergisi, (84): 29-70.
- [7] Stolowy, Herve, Michel J. Lebas ve Yuan Ding (2013), Financial Accounting And Reporting: A Global Perspective (UK: Cengage Learning).
- [8] Palea, Vera (2013), Financial Reporting Under IAS/IFRS: Theoretical Background and Capital Market Evidence - A European Perspective (Bern: Peter Lang).
- [9] Akdoğan, Nalan (2012), “Finansal Raporlama Standartlarının İşletmeler Tarafından Uygulanmasının Sağlanmasında Maliye Bakanlığı'nın Tarihi Sorumluluğu”, Muhasebe ve Denetim Bakış, (38): 29-39.
- [10] Erol Fidan, Meral ve Hasan Cinit (2014), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Eğitim Düzeyleri ile Muhasebe Standartlarına Yönelik Algıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma: Marmara Bölgesi Örneği”, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 16 (26): 72-85.
- [11] Terzi, Serkan, İlker Kıymetli Şen ve Derya Üçoğlu (2013), “Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Geçişin Etkilerinin Sermayenin Korunması Açısından Değerlendirilmesi: İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında Bir Araştırma”, MÖDAV, 15 (3): 1-16.

- [12] Dalğar, Hüseyin, İsmail Çelik ve Mustafa Mortaş (2011), “Muhasebe Öğrenimi Gören Öğrencilerin TMS/TFRS Hakkındaki Farkındalıklarına Yönelik Bir Araştırma”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16 (1) 217-230.
- [13] Elitaş, Cemal, Mehtap Karakoç ve Serkan Özdemir, (2011), “Muhasebe Meslek Mensupları Perspektifinden Türkiye Muhasebe Standartları” World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, (5): 1-13.
- [14] Gökçen, Gürbüz, Başak Ataman ve Cemal Çakıcı (2011), Türkiye Finansal Raporlama Standartları Uygulamaları (İstanbul: Türkmen Kitabevi).
- [15] Şavlı, Tuba (2014), Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları: Kamu Gözetimi Kurumunun Finansal Tablo Formatına Uygun Örneklerle (Ankara: Yaklaşım Yayıncılık).
- [16] T.C. Resmi Gazete (2011), 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Sayı: 27846, 14.02.2011.
- [17] Erol, Mikail, Metin Atmaca ve Seçil Öztürk (2011), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarına Bakış Açılarının Ölçülmesine İlişkin Ampirik Bir Çalışma” MÖDAV, 13 (3): 225-267.
- [18] Çankaya, Fikret ve Engin Dinç (2012), “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulama Başarısını etkileyen Faktörler: Bağımsız Denetçiler Üzerine Bir Araştırma”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17 (1): 81-102.
- [19] Çankaya, Fikret ve Oğuzhan Hatipoğlu (2011), “Türkiye’de uluslararası Muhasebe Standartları’nın Uygulanabilirliğini Etkileyen Faktörlerin Meslek Mensuplarıncı Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 4 (7): 61-89.
- [20] Aktürk, Ahmet (2014), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Standartlarına Uyumu Sürecinde Eğitim Faktörü Üzerine Antalya İlinde Bir Araştırma”, Mali Çözüm Dergisi, 24 (122): 63-84.
- [21] T.C. Resmi Gazete (1989), 3568 Sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu, Sayı: 20194 (13.06.1989).
- [22] Kavut, Lerzan ve Burcu Adiloğlu (2012), “Türkiye’deki Üniversitelerde lisans ve Yüksek Lisans Eğitiminde İç Denetim Derslerinin Durum Analizi”, Akademik Forum 2012: Denetim Mesleğinin Gelişimi ve Beklentiler (İstanbul: Türkiye İç Denetim Enstitüsü) : (25-37)..
- [23] YÖK (2015), “Üniversitelerimiz”, <http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz> (08.01.2015).

Gürbüz GÖKÇEN – ggokcen@marmara.edu.tr

He has Ph. D. of Accounting-Finance at Marmara University Social Science Institute. He is professor in accounting-finance department at Marmara University. His specific research fields are general accounting, cost accounting, financial reporting and management accounting.

Başak ATAMAN – bataman@marmara.edu.tr

She has Ph. D. of Accounting-Finance at Marmara University Social Science Institute. She is professor in accounting-finance department at Marmara University. She's specific research fields are financial reporting and auditing.

Yasin CEBECİ – yasin.cebeci@marmara.edu.tr

He graduated from Balıkesir University Business Administration program in 2004. He is an research assistant at Marmara University Business Administration Faculty. He is a Ph. D. candidate in the accounting-finance department at Marmara University. His research interests include financial reporting and management accounting.

Hakan CAVLAK – hakan.cavlak@marmara.edu.tr

He graduated from Ege University Business Administration program in 2008. He is an research assistant at Marmara University Social Science Institute. He is a Ph. D. candidate in the accounting-finance department at Marmara University. His research interests include corporate governance and financial reporting.

